

Espanya, un gran parc d'atraccions

No se sap què deu ser pitjor: si el fet que, quan es crema un edifici que conté peces importantíssimes cedides per diversos museus, l'únic que preocupi els seus responsables és que la fira perdi una de les atraccions, o que només recordem que tenim museus propis quan se'ns en cremen els fons. Dues circumstàncies que, no ens enganyem, no són sinó les dues cares d'una mateixa moneda.

Però el cas és que, efectivament, l'incendi del Pavelló dels Descobriments a Sevilla ha convertit en cendra, per exemple i entre moltes altres coses, una cinquantena de peces notables del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Terrassa. I s'han donat totes dues circumstàncies: ningú no sembla lamentar especialment la gravetat del contingut, i només ara els mitjans de comunicació s'han ocupat del museu terrassenc. Un museu que, d'altra banda, arrossega unes dificultats econòmiques enormes per a la seva constitució i obertura definitiva.

Entretant, assistim a una absoluta disbaixa pressupostària a l'hora de muntar fires i espectacles, com és el cas d'això que se n'ha dit amb tant d'encert "*el año de España*", i del qual, el més probable, és que en sortim tots escaldats i escarmentats. Si, en el balanç de les polítiques culturals dels darrers deu anys, comparéssim les inversions en edificis, fires i espectacles amb les inversions en creació i difusió de la cultura, la desproporció podria arribar a superar perfectament el 100 per 1.

Però, tornant als fets, resulta escandalós que encara sigui l'hora que dels responsables de l'Expo 92 de Sevilla se senti un sol lament per la pèrdua d'unes peces valuosíssimes demanades en préstec i per les quals s'havien signat uns contractes que garantien unes condicions de seguretat que han resultat inexistents a l'hora de produir-se l'incendi. L'últim episodi de l'afer és haver d'escoltar el

comissari de l'Expo 92, Emilio Cassinello, dient que l'incendi només havia estat una 'eventualitat'.

Que quedi clar: les pòlisses d'assegurament no resolen el problema del valor d'allò que s'ha perdut i que és irreparable. Els aproximadament set milions i mig de pessetes en què s'havien assegurat les peces cedides pel Museu de la Ciència i de la Tècnica de Terrassa, en la majoria dels casos, no les podran reemplaçar mai més, i no restitueixen ni de lluny el mal que es fa al museu.

El desgraciat incendi de Sevilla suggereix, doncs, algunes reflexions de fons que és urgent de fer i, sobretot, que és urgent que es facin els responsables polítics i tècnics del patrimoni cultural i històric, tan amatents a satisfer les apetències d'exhibició dels firaires de torn. Una sensibilitat –cal que se sàpigaque, pel que sembla, havia fet que, a algú, li passés pel cap de portar a Sevilla el tapís de la Creació de Girona, i que potser hauria de sensibilitzar-nos a tots a exigir explicacions públiques de quines altres peces ja hi són o hi compten portar a partir d'ara.

Així, doncs, en primer lloc convé insistir en això: el fet que l'incendi es tracti d'un accident –o d'una 'eventualitat'– no eximeix els organitzadors de responsabilitats polítiques i fins i tot penals. Sorpren, en aquest cas, que –si més no per ara– no s'hagin demanat aquestes responsabilitats polítiques immediates als qui, per contracte, s'havien compromès a unes condicions de seguretat que no s'han complert. ¿Era imaginable que es poguessin emmagatzemar centenars de màquines i objectes valuosos en un edifici encara en construcció? Evidentment que no. Per tant, és d'esperar que, tard o d'hora, els responsables polítics del nostre patrimoni artístic i històric faran les oportunes denúncies davant els jutjats competents.

En segon lloc, és convenient que qui tingui informació precisa —i hi ha qui en té— desemmascari la ineptitud cada vegada més notòria dels directors i tècnics de l'Expo 92 —sigui per incapacitat pòpia, sigui per haver rebut pressions i condicions inacceptables— per a fer correctament el seu treball. I aquesta pràctica de la denúncia s'hauria d'estendre a tots els projectes imaginats i realitzats per a major glòria dels seus promotors polítics. Uns projectes, d'altra banda, aprovats a partir d'uns pressupostos que, abans d'arribar al final de les obres, acostumen a duplicar-se o a triplicar-se, sense que tampoc ningú en demani responsabilitats. És ridícul que aquesta política de fires i festivals es converteixi en veritable 'raó d'estat' que no pot ser criticada sense que se'n segueixin les habituals acusacions de deslleialtat patriòtica.

En darrer terme, el sentit comú ens indica que aquesta política de jocs d'artifici que té el seu sùmmum en el 1992 acabarà com el rosari de l'aurora. A les expectatives artificioses que haurà creat voler convertir l'estat espanyol en un gran parc d'atraccions, al foc d'encenalls que, econòmicament, representarà la celebració final d'aquest clímax d'eufòria de cartò-pedra, seguirà una quaresma llarga. No sé ni si tan sols hi haurà coratge, llavors, de demanar responsabilitats per haver convertit Espanya en una gran falla.

Però les responsabilitats hi seran, el descens popular no podrà parar i els que hagin contribuït, per acció o omissió, a aquest gran engany cauran en el més profund descrèdit. Al cap d'uns anys, algú rodarà un film titulat *La falla nacional*, que ironitzarà amargament sobre els últims dies de la *moda de España*.

Salvador Cardús i Ros

UPV, de nou absent al Palau de Benicarló

La UPV té una clara vocació institucional, i, per això, la seua eixida del Parlament valencià, després de quatre anys de presència —òbviament minoritària— ens obliga a ressituar-nos. Els efectes més immediats es tradueixen en una pèrdua d'espai públic. D'altra banda, amplis sectors del nacionalisme del País Valencià s'havien habituat a veure's representats a les Corts autonòmiques, i això generava sentiments estimulants tant en la gent del nostre voltant com al si del partit. Els resultats electorals, que no són dolents des del punt de vista del nombre de vots, feren inviable la continuïtat al Palau de Benicarló, i els millors resultats municipals registrats en unes comarques molt localitzades poden compensar-nos per la pèrdua esmentada. Tanmateix, cal tenir en compte l'absència als consistoris de les capitals de cada província.

Situats en una conjuntura complexa i de canvis al món, amb projecció al camp de les idees i els valors de la política, en un estat que tendeix al bipartidisme, i amb la continuïtat de l'espai socialdemòcrata com a principal gestor del poder, la dificultat d'afrontar les coses amb capacitat és patent.

S'ha obert una legislatura i és difícil influir-hi i fer-se'n escoltar. El descens de la gent i la manca de motivació poden impossibilitar la feina. La direcció, sembla que no té moltes iniciatives i, fins ara, no ha fet uns plantejaments clars de per on cal tirar.

Adolf Beltrán, en una crònica postelectoral definia la situació de l'esquerra com de "perplexitat". Una mica de raó tenia, ara bé, amb el temps hi ha símptomes de voler reprendre les coses. S'ha reaccionat i en algunes comarques s'han tirat endavant iniciatives. Ve al cas en aquesta consideració l'efecte creat per l'actitud d'Esquerra Unida en relació amb nosaltres, provocant una línia de refermament i de voluntat de continuïtat. Lluny del que s'esperava, des del carrer de Santa Teresa de València, les relacions entre totes dues opcions són pitjors, i el distancia-

ment més gran del que caldria.

El problema que tenim plantejat és el de la perspectiva, com recuperar espai electoral i institucional, com guanyar en suport ciutadà als grans nuclis urbans. Des de comarques com la Marina Alta les coses es veuen amb optimisme, des d'altres llocs, les dificultats han creat insatisfaccions i pessimismes. Tant una com l'altra poden ser males conselleres. Eixir de l'aïllament, incidir en la realitat social política, donar alternatives als problemes podrien, entre altres, marcar prioritats de treball.

Reduir el problema a una qüestió de definició, d'autoafirmació, seria, des del meu punt de vista, prendre una camí equivocat. Els elements de definició estan ja fixats des de fa temps. Ja hem dedicat més temps i energies de les necessàries a definir-nos, i pensar que pel fet de fer una nova definició guanyarem espai és més que absurd. Els problemes actuals tenen molt a veure amb la manera com podem estar presents en la política del país i de l'estat, en altres paraules, com l'esquerra valencianista pot oferir alternatives acceptables a la societat valenciana d'avui. En termes molt concrets; insertar la feina en els municipis i en les comarques dins d'una proposta més àmplia, establir aliances i pactes que, sense negar la teua raó de ser, puguen resultar positius per a uns i per a altres, generar una ampliació de les influències del nacionalisme cap a capes "no estrictament" nacionalistes, i fer possible la intervenció en el marc de l'estat, entre altres coses.

Continuar instal·lats en el *ghetto* comarcal, en l'autoafirmació, o ser amb modestia una opció del marc polític. La consolidació en les comarques tradicionalment més nostres és un capital que cal conservar, amb això, però, no es pot remuntar l'actual situació. Crec que no hi he introduït una reflexió pessimista, des de la passió i la voluntat d'anar endavant cal obrir una discussió tranquil·la, en què caben moltes opinions i matisacions, i així ho esperem.

Vicent Álvarez